

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రం ॥

॥ అధికారపరిగ్రహపద్ధతిః షష్ఠీ ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంత మహాదేశికాయ నమః

॥ అధికారపరిగ్రహపద్ధతిః షష్ఠీ ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

అధీష్ఠే పాదుకా సా మే యస్యాః సాకేతవాసిభిః ।
అన్వయవ్యతిరేకాభ్యామన్వమీయత వైభవం ॥ 6.1 ॥

మోచితస్థిరచరాన్ అయత్నతః కోసలాన్ జనపదాన్ ఉపాస్మహే ।
యేషు కాంశ్చన బభూవ వత్సరాన్ దైవతం దనుజవైరిపాదుకా ॥ 6.2 ॥

సామ్రాజ్యసంపదివ దాసజనోచితా త్వం
రామేణ సత్యవచసా భరతాయ దత్తా ।
స త్వాం నివేశ్య చరణావని! భద్రపీఠే
పృథీవీం బుభోజ బుభుజే చ యశోవిభూతిం ॥ 6.3 ॥

భోగాన్ అనన్యమనసాం మణిపాదుకే! త్వం
పుష్టాసి హంత భజతామనుషంగసిద్ధాన్ ।
తేనైవ నూనమభవత్ భరతస్య సాధోః
అప్రార్థితం తదిహ రాజ్యమవర్జనీయం ॥ 6.4 ॥

రామప్రయాణజనితం వ్యపనీయ శోకం
రత్నాసనే స్థితవతీ మణిపాదరక్షే! ।
పృథీవీం నిజేన యశసా విహితోత్తరీయాం
ఏకాతపత్రతిలకాం భవతీ వితేనే ॥ 6.5 ॥

రామాజ్ఞయా పరవతీ పరిగృహ్య రాజ్యం
రత్నాసనం రఘుకులోచితమాశ్రయంతీ ।

శుద్ధాం పదావని! పునర్భవతీ వితేనే
స్వాతంత్ర్యలేశకలుషాం భరతస్య కీర్తిం || 6.6 ||

పౌలస్త్యవీరవదనస్తబకావసానాత్
పుష్పాణి దండకవనేష్వపచేతుమిచ్ఛోః |
రక్షాధురం ధృతవతీ మణిపాదుకే! త్వం
రామస్య మైథిలసుతాసహితే ప్రచారే || 6.7 ||

పాదావని! ప్రచలచామరబృందమధ్యే
భద్రాసనాస్తరగతా భవతీ విరేజే |
ఆకీర్ణదివ్యసలిలే కటకే సుమేరోః
అంభోజినీవ కలహాయితహంసయూథా || 6.8 ||

మాన్యే రఘూద్వహాపదే మణిపాదుకే! త్వాం
విన్యస్య విగ్రహవతీమివ రాజ్యలక్ష్మీం |
ఆలోలం అక్షవలయీ భరతో జటావాన్
ఆలంబ్య చామరం అనన్యమనాః సిషేవే || 6.9 ||

ప్రాప్తే దివం దశరథే భరతే విలక్షే
పర్యాకులేషు భృశముత్తరకోసలేషు |
త్వం చేత్ ఉపేక్షితవతీ క ఇవాభవిష్యద్
గోపాయితా గుహసఖస్య విభోః పదం తత్ || 6.10 ||

భ్రాతుర్యదంబ! విరహాత్ భరతే విషణ్ణే
దాక్షిణ్యమాశ్రితవతీ మణిపాదుకే! త్వం |
ఆసీదశేషజగతాం శ్రవణామృతం తత్
వాచాలకాహళసహం బిరుదం తదా తే || 6.11 ||

రాజ్యం తదా దశరథాదను రామతః ప్రాక్
బిభ్రాణయా చరణరక్షిణి! వీతఖేదం |

తుల్యాధికారభజనేన బభూవ ధన్యో
 వంశస్త్వయాఽంబ! మనువంశ మహీపతీనాం॥ 6.12 ॥

వర్షాణి తాని వృషళో న తపాంసి తేపే
 బాలో న కశ్చిదపి మృత్యువశం జగామ।
 రాజ్యే తవాంబ! రఘుపుంగవపాదరక్షే!
 నైవాపరం ప్రతివిధేయమభూత్ ప్రసక్తం॥ 6.13 ॥

విశ్వం త్వదాశ్రితపదాంబుజసంభవాయాం
 యస్యాం ప్రతిష్ఠితమిదం మణిపాదరక్షే! ।
 ఆసీదనన్యశరణా సమయే యథావత్
 సాఽపి త్వయా వసుమతీ విహితప్రతిష్ఠా॥ 6.14 ॥

ప్రామేణ రామవిరహవ్యధితా తదానీం
 ఉత్సంగమాశ్రితవతీ తవ రాజ్యలక్ష్మిః।
 తామేవ దేవి! నను జీవయితుం జలార్ద్రాం
 అంగీచకార భవతీ భరతోపనీతాం॥ 6.15 ॥

వీరవ్రతప్రణయిని ప్రథమే రఘూణాం
 ప్రాప్తే చిరాయ భరతే వ్రతమాసిధారం।
 త్యక్త్వా పదావని! తదా వివిధాన్ విహారాన్
 ఏకాసికావ్రతమపూర్వమవర్తయస్త్వం॥ 6.16 ॥

కాకుత్స్థపాదవిరహప్రతిపన్నమౌనాం
 నిష్పందతాముపగతాం మణిపాదరక్షే! ।
 ఆశ్వాసయన్నివ ముహుర్భరతస్తదానీం
 శీతైరవీజయత చామరమారుతైస్తాం॥ 6.17 ॥

యత్ర క్వచిద్విహారతోఽపి పదారవిందం
 రక్ష్యం మయా రఘుపతేరితి భావయంత్యా।

నిశ్శేషమేవ సహసా మణిపాదరక్షే!

నిష్కంటకం జగదిదం విదధే భవత్యా || 6.18 ||

రామం త్వయా విరహితం భరతం చ తేన

త్రాతుం పదావని! తదా యదభూత్ ప్రతీతం |

రామానుజస్య తవ చాంబ! జగత్ సమస్తం

జాగర్తి తేన ఖలు జాగరణవ్రతేన || 6.19 ||

అంతఃపురే పరిజనైః సమయోపయాతైః

అభ్యర్చితా భవసి యా వినయోపపన్నైః |

సా కోసలేశ్వరపదావని! భూపతీనాం

సంఘట్టనం మకుటపంక్తిభిరన్వభూస్త్యం || 6.20 ||

ప్రాప్యాధికారముచితం భువనస్య గుప్త్యై

భద్రాసనం భరతవందితమాశ్రయంత్యా |

మధ్యేఽవతీర్ణమివ మాధవపాదరక్షే!

మాతస్త్యయాఽపి మనువంశమహీపతీనాం || 6.21 ||

రాజాసనే రఘుకులోద్వహాపాదరక్షే!

నీరాజనం సమభవత్ సమయోచితం తే |

శ్లాఘావశేన బహుశః పరిఘూర్ణితాభిః

సామంతమౌళిమణిమంగళదీపికాభిః || 6.22 ||

ప్యథీష్వపతీనాం యుగపత్ కిరీటాః

ప్రత్యర్థినాం ప్రణితుమర్థినాం చ |

ప్రాపుస్తదా రాఘవపాదరక్షే!

త్వదీయమాస్థానికపాదపీఠం || 6.23 ||

ప్రణమ్య రంగేశ్వరపాదరక్షే!

దూరోపనీతైరుపదావిశేషైః |

సఖాజయంతి స్మ తదా సఖాయాం
ఉచ్చైస్త్రాముత్తరకోసలాస్తాం || 6.24 ||

అపావృతద్వారమయంత్రితాశ్వం
రంగేశపాదావని! పూర్వమాసీత్ |
త్వయా యదృచ్ఛాసుఖసుప్తపాంథం
రామే వనస్థేఽపి పదం రఘూణాం || 6.25 ||

అనన్యభక్తిర్మణిపాదుకే! త్వాం
అభ్యర్చయన్ దాశరథిర్ద్వితీయః |
వికల్పమానః ప్రథమేన కీర్త్యా
వంద్యః స్వయం వోమసదాం బభూవ || 6.26 ||

అరణ్యయోగ్యం పదమస్పృశంతీ
రామస్య రాజార్హప్తదే నివిష్టా |
ఆస్థాననిత్యాసికయా నిరాస్థః
స్వర్గోకసాం స్వైరగతేర్విఘాతం || 27 ||

రాజాసనే చేద్భవతీ నిషణ్ణా
రంగేశపాదావని! తన్న చిత్రం |
యత్రాధిరూఢాః క్రమశః పురా త్వాం
ఉత్తంసయంతే రఘుసారస్వభౌమాః || 6.28 ||

భద్రాసనం చేత్ పరివృత్తమాసీత్
దేవి! క్షణం దక్షిణతోముఖం తే |
కథం భవేత్ కాంచనపాదరక్షే!
రామస్య రక్షోమృగయావిహారః || 6.29 ||

యావత్ త్వయా రాఘవపాదరక్షే!
జిగీషితా రాక్షసరాజధానీ |

మాలేవ తావల్లుళితా మదాంధైః
ఉద్యానశాఖామృగయూథపైస్తే || 6.30 ||

మహీక్షితాం రాఘవపాదరక్షే!
భద్రాసనస్థాం భవతీం స్పృశంతః |
పూర్వం తథాత్వే నియతేఽపి భూయః
కల్యాణతామానశిరే కిరీటాః || 6.31 ||

అనిచ్ఛతః పాండరమాతపత్రం
పిత్రా వితీర్ణం మణిపాదరక్షే! |
ఆసీత్ త్వదర్థం విధృతేన తేన
ఛాయా సమగ్రా భరతస్య మౌళౌ || 6.32 ||

పాదుకే! రఘుపతౌ యదృచ్ఛయా
ప్రస్థితే వనవిహారకౌతుకాత్ |
ఆధిరాజ్యమధిగమ్య తే యువాం
అక్షతం వసుమతీమరక్షతం || 6.33 ||

రఘువీరపదానుషంగమాత్రాత్
పరిబర్హేష్ఠు నివేశితా యది త్వం |
అధికారదినే కథం పునస్తే
పరివారాస్తవ పాదుకే! బభూవుః || 6.34 ||

పురుషార్థచతుష్టయార్థినీనాం
పరిషత్ తే మహితా వసిష్ఠముఖ్యైః |
క్రయవిక్రయపట్టణం ప్రజానాం
అభవత్ కాంచనపాదుకే! తదానీం || 6.35 ||

మనుజత్వతిరోహితేన శక్యే
వపుషైకేన విరోధినాం నిరాసే |

అభజత్ భరతాదిభేదమీశః

స్వయమారాధయితుం పదావని! త్వాం || 6.36 ||

మగధాంగకళింగవంగముఖ్యాన్

విమతాన్ రంధ్రగవేషిణః ససైన్యాన్ |

రఘుపుంగవపాదుకే! విజిగ్యే

భరతః శాసనముద్వహాన్ భవత్యాః || 6.37 ||

అనితరవహనీయం మంత్రిముఖ్యైర్యదా తత్

త్వయి వినిహితమాసీత్ సూర్యవంశాధిరాజ్యం |

రఘుపతిపదరక్షే! రత్నపీఠే తదానీం

శ్రియమివ దదృశుస్తాన్ సాదరం లోకపాలాః || 6.38 ||

పరిహృతదండకాధ్వగమనం పదరక్షిణి! తత్

పరిణతవిశ్వసంపదుదయం యువయోర్ద్వితయం |

రఘుపతిరత్నపీఠమధిరుహ్య తదా విదధే

వ్యపగతవైరిభూపనిలయం వసుధావలయం || 6.39 ||

ప్రాప్తోదయా తదానీం కిమపి తమస్తన్నిరాకరోత్ భవతీ |

తనురివ మనుకులజనుషాం ప్రసవిత్రీ రత్నపాదుకే! సవితుః || 6.40 ||

|| ఇతి శ్రీపాదుకాసహస్రే అధికారపరిగ్రహపద్ధతిః షష్ఠీ ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |

శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||